

Collegial = Tidende

for

Danmark og Norge.

Med kongeligt allernaadigst Privilegium.

Nr. 43. Den 25 October 1800.

Trykt i Kjøbenhavn hos Direktør Johan Frederik Schult.

Undertegnede ere Redaktører, Forlæggere og Udgivere af
denne Tidende:

Christian Knudsen. Peter Johan Mourab.

Cancellieskriver og Assessorer i det danske Cancellie.

Offentlig Foranstaltning.

Efterat Hs. Majestæt, under 27 Juni si. A. 1800, havde resolveret, at Vaisenhusets Plads her i Staden maatte anvendes paa anden Maade end til derpaa at opføre et Vaisenhuus *), samt ligeledes, at Nikolai Kirke skulde nedlægges, uden at en ny Kirke der igjen opbygges, kommunikerede Cancelliet denne allerhøieste Resolution, iblandt andre, til Kommissionen, som er nedsat for at tage i Overveielse, om Raadhuset med flere offentlige Indretninger her i Staden kunde samles i een Bygning m. v.; og, da bemældte Kommission fandt, at disse 2de Grunde vare de eneste her i Staden, som kunde komme i nogen fortrinlig Betragtning til derpaa at opføre det nye Raad-

og

*) See Collegial-Tidenden for d. A. S. 430.

og Domhuus, saa foranledigede allerhøiſtbemældte Reſolution, at Kommiſſionen nærmere tog i Overveielſe, hvad enten den ene eller den anden af diſſe Pladſer burde foretrækkes, til derpaa at opføre bemældte Raad- og Domhuus.

Af Kommiſſionens ſkrivelſe til Cancelliet ſees, at Pluraliteten af den i Førſtningen har hældet til den Mening, at Nikolai Kirkes Rudera dertil burde foretrakkes, deels fordi denne Plads laae nogenledes midt i Staden, og ſorimodentligen kunde erholdes uden ſtor Bekoſtning, deels fordi derpaa ſanotes et Taarn, ſom, for medelſt dets tykke og gjennemtørrede Mure, ſyntes fortrinligen ſikket til Arreſter, og desuden nødvendigen maa vedblive ſom et Bagttaarn. Men, efter nøiere Overveielſe og Raadſørſel med Sagkyndige, har Kommiſſionen forladt denne Tanke, iſær paa følgende Grunde:

- a) at Kirkens gamle Grundvolde ei kunde bruges ſaaledes ſom de ere, da deres Kvadrat-Indhold er for lidet og deres Figur upaſſende;
- b) at det vilde være betænkeligt at opføre en ſaa betydelig Bygning paa deels gamle, deels nye Fundamenter;
- c) at Pladſen omkring Bygningen, naar denne indtog ſtørre Rum end Kirken hidtil har indtaget, vilde blive meget indſtrænket; hvortil endnu kommer, at den nye Bygning, der i ſaa Fald vilde blive omgivet med ſmale

- smale Gader og ubetydelige Bygninger, ja endog med adskillige Baghuse, ikke vilde kunne gjøre nogen Effekt;
- d) at de nye Fundamenter og fornødne Kjeldere vilde gjøre det nødvendigt at opgrave en stor Deel af Kirkegaarden, og optage de der nedlagte hele og halv forraadnede Legemer; hvilket rimeligen vilde forarsage de Omkringboende en ubehagelig Lugt, og bestryg-
teligen foranledige Misnoie blandt dem af Menighe-
den, hvis Familie og Venner der ere begravede; og
- e) at desuden det derværende gothiske Taarn ligesaa lidet vilde kunne forbindes med en Bygning, der skulde tjene Staden til Ziir, som det vilde blive beqvemt til Arrester, eftersom der i hver Etage ikkun kunde indrettes 3 smaae Arrester, til hvis Oplysning der i Muren maatte gjøres mange nye Abninger, og de gamle Lydhuller tilmures; hvilket alt vilde give Taarnet et stygt Udseende, ligesom ogsaa en Skerfsteens Opsørrelse og Latriners Anbringelse, saavel som det nødvendige Tilsyn med Arrestanterne vilde medføre mangfoldige Uansælgeligheder.

Kommissionen har derfor, ved disse mod Valget af Nikolai-Kirkes Rudera anførte Grunde, fundet sig overtydet om, at Vaisenhusets Plads havde ganske overveiende Fortrin, især da det gamle civile Arresthuus dermed kunde forbindes, og desaaarsag indladt sig i Underhandling med denne Stiftelses Direktion om Overdragelsen af sammes Plads, paa hvilken den ogsaa af Di-
ref-

rektionen har faaet Løste under saadanne Vilkaar, som den ikke har taget i Betænkning at antage i Forventning af, at denne Handel maatte finde Hs. Majestæts Bisald. I øvrigt har Kommissionen yttret den Formening, at, dersom Baisenhuus-Pladsen bestemmes til derpaa at opføre det nye Raad- og Domhuus, det da vilde være nødvendigt, saavel for at forskaffe den fornødne Plads til de forskjellige Indretninger, der skulle forenes i denne Bygning, samt det Arresthuus, hvilket dermed skal forbindes, som for at sætte disse Bygninger i Sikkerhed ved opkommende Jldsvaade, at købe nogle paaflodende Grunde i Rattesundet og Slutterigaden, over hvilke Kommissionen har indsendt en Fortegnelse, samt Beretning om deres Kvadrat-Indhold.

Efterat denne Sag, med Kommissionens Forslag, samt Cancelliets derom gjorte Indstilling, har været foredraget Hs. Majestæt, har det behaget Allerhøiøstamme, under 3 d. M., at resolve saaledes:

- 1) at det maa tillades den kongelige Baisenhuus-Direktion at afhænde den hele Plads, hvor Baisenhuset har staaet, samt de dertil kjøbte Grunde, for 4 Rdlr. pr. □ Alen, som udgjør, for 10,112½ □ Alen, den Sum 40.450 Rdlr., dog at alt, hvad som foresindes at staae og ligge indtil Jordens Overflade, forbeholdes Baisenhuset, som, ifølge sit Tilbud, skal være forpligtet til at skaffe det bortført inden Udgangen af næste Mars Marts Maaned; hvorimod Bogtrykkeri-Byg-

ningen overlades til Raad. og Domhuset paa Bilskaar, at Baisenhuset erstattes det, som fornævnte Bygning har kostet at istandsætte. For den benævnte Summe maa Baisenhuset gives en Obligation, lyden-
de paa 4 Procent Rente og 2 Procent Afdrag aar-
ligt fra 11 Marts førstkommende med $\frac{1}{2}$ Mars Opsigelse, isald Baisenhuset selv, til usorudseede Udgifter, skulde behøve enten den hele Kapital eller det som ved Opsigelsen deraf resterede;

- 2) at Stiftelsen maa gives den Forsikkring, at hverken den eller dens Personale, skal, formedelst dens Forslytning fra den Plads, hvor den hidtil har staaet, tabe nogen af de Privilegier og Rettigheder, som den hidtil har haft, men at disse maae følge den, paa hvilket andet Sted den maatte leie, kjøbe eller bygge;
- 3) at Kommissionen bemyndiges til ei alene at kjøbe fornævnte Plads af Baisenhuset paa de omhandlede, men endog til at indlade sig i Handel, paa de bedst mulige Bilskaar, om de paagrændsende Grunde i Rattesundet, Hestemøllestrædet og Slutterigaden, som ere anførte i dens Fortegnelse, samt endeligen,
- 4) at det tillades Kommissionen at indlade sig i Brev-
vexling med det kongelige Finants-Kollegium, angaaende at erholde Hs. Majestæts Garanti paa de Obligationer, som for de tilkjøbte Grunde udstedes.

Hvilken allerhøieste Resolution derefter, ved Reskript af 17 d. M., er kundgjort den kongelige Baisen-
huus-

huus-Direktion, ligesom den og, ved Cancelliets Skrivelse af 18 d. M., er kommuniceret oftmældte Kommission.

Fogtvinger.

Under 17 October d. A. er, igjennem Oekonomi- og Commerce-Kollegiet, udfærdiget en Forordning af følgende væsentlige Indhold: Da de Aarsager, som bevægede Hs. Majestæt, under 24 Februar 1796, at paabyde en overordentlig Afgift af Skibsfragter, endnu vedvare, og de nærværende Konjunkturer ere aldeles lige med dem, som foranledigede Allerhøiſtsamme, under 17 Mai 1799, at forlænge Tiden for denne Afgift, indtil Udgangen af indeværende Aar, saa fører denne Lighed af Omstændighederne atter den Nødvendighed med sig, at forlange overordentlige Bidrag til at bestride Statens overordentlige Udgifter.

I denne Henseende befales, at den, under 24 Februar 1796, befalede overordentlige Afgift af Skibsfragter, saaledes som den sidst, under 17 Mai 1799, nærmere er bestemt og forhøiet, endnu i et Aar længere, altsaa indtil Udgangen af Aaret 1801, skal betales og oppebæres.

Under 24 d. M. er igjennem det danske Cancelli udfærdiget et Reskript til Stiftamtmanden og Biskoppen over Aggershuus Stift, af følgende væsentlige Indhold:

Da

Da Hs. Majestæt, i Anledning af indkomne Klager fra de residerende Kappellaner i Groens og Ringsagers Præstegjælde, over Almuernes Uvillie til at offere dem, ved Rescript, af 6 Mai 1761, har anordnet, at enhver Mandsperson af bemældte Almuer skal være pligtig at erlægge til de residerende Kappellaner i Offer til hver Høitid i det mindste 4 ß. og ethvert Qvindemenneste 2 ß. ; og allerhøiestsamme nu har ladet sig foredrage, at fra adskillige andre residerende Kapellaner i Aggershuus Stift ere siden indkomne flere lignende Klager over Almuens Uvillighed til at yde det dem tilkommende Høitids-Offer: saa vil Hs. Majestæt i Anledning deraf, samt med Hensyn til, at den Løn, som de residerende Kapellaner erholde af Sognepræsterne, i Almindelighed er alt for utilstrækkelig til deres og Families Underholdning, have anordnet og fastsat som en almindelig Regel for hele Stiftet, at samtlige dets residerende Kapellaner skulle nyde i Offer til hver Høitid, af enhver Mandsperson i de vedkommende Præstegjælde, i det mindste 4 ß. og af ethvert Qvindemenneste ligeledes 2 ß. ; hvilket Offer Kapellanerne skulle oppebære uden for Kirken efter Mandtal, hvori Offret afskrives og de Betalende gives Qwittering, og maae Restancerne derefter inddrives paa samme Maade og efter de samme Regler, som i Henseende til Præsternes visse Indkomster ere bestemte; dog maa Høitids-Offet ei kræves af de Fattige og Uformuende, men disse bør udslættes af Mandtallet.

(Slutning af Instruktionen for Brandmajoren.)

b. Til Vandets Besparing.

39) Brandmajoren har at henvende sin Opmærksomhed paa, at Vandet ingensteds unødvendigt spildes, at lade paasee, at Karrernes Kjøresvende intet Tegn gives, naar de ikke ankomme behørigen fyldte, at ved Fyldningen af Vandkarrene forsigtigen omgaaes, og til Hasenes Aftjoling og Funckernes Slutning ikke større Sprøiter bruges, end dertil behøves, følgerigt Kabinets- og Kompagni Sprøiter bruges, hvor disse kunne gjøre tilstrækkelig Nytte.

40) For at spare Vandet, bør Brandmajoren sørge for, at Ilden indskrænkes og angribes med muligste Kraft, og dertil ikke alene tilbørligen bruge Sprøiterne, men ogsaa sørge for, at disse Sprøiter i de anbragte Vandkar blive forsynede med et saa stort Forraad af Vand, at de, i Tilfælde at Vand-Transporten, imod Formodning, skulde lide noget Ophold, ikke let kunne komme til at standse noget Øieblik, men Straalen uopholdeligen angribe Ilden, da i det modsatte Tilfælde baade det anvendte Arbeid og Vand er spildt, og Ilden igjen hastigen kan tage Overhaand.

c. I Henseende til hans Forhold imod andre Embedsmand:

41) Brandmajoren skal, efter Overlæg med den Høistkommanderende, være berettiget til at requirere Hjælp af Admiralen, eller af Kommandanten og Stadshauptman.

manden, naar han finder, at han med den Magt, som han selv har i Hænde, ikke er i Stand til saa hastigen, som see burde, at imodstaae og dæmpe Ilden, og holde den fornødne Orden; i dette Tilfælde skal han være berettiget til af Admiralen at forlange de fornødne Tøimermænd med Under-Officerer, og, om det behøves, Officerer, til Redbrydning, Matroser til at arbejde ved Sprøiterne, Pramsprøiter til at bruge i Havnene eller Kanalerne. Af Kommandanten skal han være berettiget til at requirere det manglende Mandskab til Arbejde, og, under Kommando af Officererne, til at holde Orden, forudsat i det sidste Tilfælde at han, efter Overlæg med Stadshauptmanden, finder at det borgerlige Militær dertil ikke bliver tilstrækkeligt.

42) Ligesom det paaligger Politiet i Ildsvaades Tilfælde, saavidt muligt, med Brandmajoren forud at overlægge alle Foranstaltninger af Vigtighed, saa skal og Brandmajoren være berettiget til af Politiet at fordrø al den Hjælp, som samme er i Stand til at give ham.

43) I Tilfælde at Ild skulde opkomme paa Holmen, skal Brandmajoren, tilligemed den høistkommanderende Officeer, seie de kraftigste Foranstaltninger imod samme, og, saameget muligt, raadsøre sig med Holmens Chef om Maaden at arbejde imod Ilden, for hældigen med samlede Kræfter at kunne virke.

d. I Henseende til hans Forhold imod de Brandlidende og deres Naboer:

44) Brandmajoren skal, saavidt Arbeidet og Tilsynet imod Ilden tillader det, selv og ved Brand-Officerene være Politiet og det borgerlige Militæres Officerer behjælpelige i at bære muligste Omforg for de Brandlidende. Han skal paalægge alle dem, som staae under hans Kommando, at komme dem omhyggeligen til Hjælp i alt det, som staaer i deres Kræfter, og at vise sig høflige og venlige imod dem.

45) De Officerer, som Brandmajoren kommanderer til at have Tilsyn i de Huse, som staae nærmest Fare for at angribes af Ilden, skal han beordre til at paasee, at ingen begynder at flytte, forinden han tillader det, og, saavidt Foranstaltningerne til Sikkerhed imod Ilden tillader det, ogsaa at være behjælpelige til at forberede alting til Beboernes Guds Redning, i Tilfælde at Ilden skulde gjøre det fornødent, at det ordentligen indpakkas, og, saavidt Omstændighederne tillader, transporteres ned i Huset til saadanne Steder, hvorfra det let kan bringes i Sikkerhed, saasnart Brandmajoren anseer det tjenligt, at det bortføres eller bringes i brandfrie Kjeldere, hvor disse findes.

46) Brandmajoren skal, saavidt muligt, ved de under hans Befaling staaende Officerer, være Politiet behjælpelig i at søge at forhindre, at de Brandlidende eller i Nærheden af Ilden Boende kaster Gods ud af

Vinduerne paa Steder, hvor Mennesker derved kunne sættes i Fare.

- 47) Han skal, med den største Alvorlighed, drage Om-
sorg for, at ingen Uvedkommende, som maatte have
indtrængt sig i Nærheden af Ilden, der forbliver,
og, saasnart han eller nogen af Brand-Officererne
finder en saadan Uvedkommende, lade ham overlevere
til Politiet eller det borgerlige Militære, paa det at det,
som i Brand-Anordningen, til Ordens Bedligehol-
delse, er anordnet, nøie efterleves.

e. Til Rettelse for de Arbeidende:

- 48) I Tilfælde at der falder dyb Sne, og at der des-
formedelst findes Steder, paa hvilke Hestene vanske-
ligen kunne komme frem med Vandkarrene, andre
Brand-Redskaber, eller Vogne, skal Brandmajoren,
naar det af Politiet requireres, befale saameget Mand-
skab, som han dertil kan undvære og som behøves,
at hjælpe dem frem over saadanne Steder.

- 49) Hvor det er muligt, skulle Sprøiterne saaledes plan-
tes ved Ilden, at Straalemeisterne kunne staae nær
ved samme og angribe den ovenfra, i hvilket Tilfælde
de skulle bruge det største Mundstykke, for derved at
spare Mandskabet for unyttigt Arbeid. Slangen skal
ikke bruges af større Længde, end den nødvendigt be-
høves, og allermindst skal den lægges i Bugter, da
Arbeidet derved for Mandskabet unyttigen besværlig-

gjøres, Slangen uden Nytte lider Overlast, og Straa-
len taber den Kraft, som den bør have.

50) De Sproiter med tilhørende Mandskab, som ikke
mere paa Brandstedet behøves, skal Brandmajoren
ufortøvet forlove, og alene beholde de fornødne Sproi-
ter til at dæmpe den Ild, som kunde være tilbage paa
den uopryddede Brandplads. Han skal ogsaa paa-
drive, at Brandstedet, saasnart muligt, opryddes,
paa det at Mandskabet ogsaa ved disse Sproiter og
Brandvagten kan spares.

51) I alle Tilfælde, i hvilke Brandmajoren kan for-
staae de Arbeidende Lethelse uden at vove noget, i
Henseende til Stadens Sikkerhed, skal det være hans
Pligt at bidrage dertil, og derom, efter Overlæg
med den høifskommanderende Officeer, til Over-Brand-
og Vand-Kommissionen at gjøre de fornødne Forslag.

E. I Henseende til Eftersynet af de Indretnin-
ger, som ere vigtige for Brandvæsenet, og
af Bygningerne.

52) Han skal ved de anordnede Brand-Indquisitioner
lade paasee, at alle Pomper og Brønde, offentlige
og private, Springvands- og især Slangpomper fin-
des i god Stand, og at intet er til Hinder for deres
Brug.

53) Brandmajoren skal søge at underrette sig, om Of-
ficiererne, hver især, gjøre sig sit Distrikt tilbørligen
bekjendt, og betjene sig af dem til at erholde Efterret-
ning

ning om de Forandringer, som ved Bygningerne foretages, og foranledige, paa befaleet Naade, at de paa Kartene blive antegnede.

F. I Henseende til Brandvæsenets Forbedring.

54) Naar flere Slaug-Pomper anlægges eller Vandkonster herefter maatte indrettes, skal Brandmajoren være betænkt paa, efter Overlæg med den høistkommanderende Officeer og med Politimesteren, at gjøre Forslag til en Forandring i Repartitionen af Pomperne, som nu er anordnet i Bilaget Litr. D. til Brand-Anordningen.

55) Da Vi ville, at Vort Kommerce-Kollegium skal forskaffe Over-Brand- og Vandkommissionen Efterretninger om Brand- og Vandvæsenets nærværende Tilstand paa fremmede Steder, om nye Brand-Anstalter og om nyttige Maskiner, saa bør Brandmajoren flittigen benytte disse Oplysninger, og gjøre sig bekendt med alle gode Brand-Indretninger og Forordninger, som han af Over-Brand- og Vand-Kommissionen erholder.

56) Brandmajoren skal indgive alle hans Forslag og alt, hvad han om Brandvæsenet finder at erindre, til Vort Over-Brand- og Vand-Kommission. Han skal ogsaa være berettiget til, saa ofte han finder det fornødent, at møde i Over-Brand- og Vand-Kommissionen, og mundtlig at forklare hans fristlige Andragende, ligesom ogsaa Kommissionen skal være beret-

berettiget til af ham at forlange alle de Oplysninger, samme finder fornødne, Brandvæsenet og Brandmajorens Embed vedkommende, og at tilsige ham at møde i Kommissionen, naar den anseer det fornødent. Skulde Kommissionen finde sig misfornøiet med Brandmajorens Forhold, da skal den indberette det til Cancelliet, til sammes nærmere Foranstaltning, og, skulde Brandmajoren ikke finde sig fornøiet med Kommissionens Decision, da skal han ogsaa henvende sig til Bort danske Cancelli, hvilket skal afgjøre den omtvistede Sag, eller, dersom den findes af Vigtighed, om samme til Os indgaae med Forestilling. Endskjønt vi nu ved denne Instruction have benævnt Brandmajorens vigtigste Pligter, saa er det dog ikke muligt noie at foreskrive ham, hvorledes han i ethvert Tilfælde skal anvende disse Bore Befalinger, men dette overlade Vi til hans gode Skjensomhed og Konduite, som Vi ved at udnævne ham til hans vigtige Embed have forudsat.

Blandede Efterretninger.

I Anledning af Borgemeesteren i Helsingør, Justitsraad Wildes Død, har det behaget Hs. Majestæt, under 17 d. M., allernaadigst at resolve saaledes:

”Vi ville herved allernaadigst tillægge Præsidenten i Helsingør, Kammerherre Hauch, de Forretninger, som hidtil have henhørt til Borgemeesteren sammesteds,
 hvor.

hvorimod Vi forunde ham de, Borgemeester. Embedet tillagte, visse Indkomster, tilligemed Pas-Gebyrene, forrige Borgemeester-Andeel af den, Magistraten tillagte, Alkise og af Recognitionen for Transi-Gods; de øvrige uvisse Indkomster deles lige imellem Præsidenten og den ældste Raadmand, Justitsraad og Bysfoged Blørnsen, som Vi tillige, til Beviis paa Vor allerhøieste Tilfredshed med hans nidkjære Embeds-Forhold, udnævne til Borgemeester i Helsingørs Raadstue. De saaledes bestemte Lønninger tiltræde disse Embedsmænd fra denne Resolutions Datum."

Under 24 d. M. har Hs. Majestæt allernaadigst tilladt Bagerne i Kjøbenhavn, indtil videre, foruden de sædvanlige og i Laugs-Artiklerne ommældte Brødsforter, at bage og udsælge saavel Brød af Byg, og af Byg og Rug blandet i lige Dele, som og Blanding-Brød af Rug, Byg, Hvede og Erter efter passende Forhold, alt efter de, paa saadanne Slags Brød, af Magistraten nærmere bestemmende Taxter. I øvrigt skal Taxten saavel paa disse Brødsforter, som den paa Rugbrødet, under 8 d. M., allerede satte Taxt, ved November Maanedes Udgang af Magistraten atter tages i Overveielse, og efter Rugens, Byggets, Erternes og Hvedens Priser paa den Tid, nærmere bestemmes.

Under 15 d. M. har det behaget Hs. Majestæt allernaadigst at resolve saaledes:

Fremmed Humle, som over Kiel indføres til Danmark, estergives fremdeles indtil videre $\frac{1}{2}$ af den ved Toldforordningen befalede Told.

Pedigt Embede.

Under det danske Cancellie: Høe og Orby Sognefald i Ribe Stift, 320 Rdlr.

Befordringer og Afgang.

Under det danske Cancellie: Den 24 Octbr. er Personel-Kapellan for Sarsløv Menighed, N. Rasmussen, befattet til Sognepræst for Sommerup og Brylle Menigheder i Høe; Rand. Theol. C. Qvale til Sognepræst for Hammerfest Præstegjæld i Vest-Finmarken.

Under Departementet for de udenlandske Sager: Den 17 October er A. Guillaumo befattet til Legationssekretær i Paris.

Under Generalitetet: Den 17 October. Ved det 1ste jydsk Infanteri Regiment er Kapitain v. Rosenwinde, efter Ansøgning, afskediget med Pension; Stabs-Kapitain v. Dams i hans Sted befattet til Kompagni Chef; karakteriseret Kapitain v. Brackel til Stabs-Kapitain; karakteriseret Prem. Lieutenant v. Müller til virkelig Prem. Lieutenant, og Frøndrik v. Marcusen til Sec. Lieutenant; Prem. Lieutenant à la suite ved Dronningens Liv-Regiment, v. Gribbohm, efter Ansøgning, afskediget med Pension; de karakteriserede Sec. Lieutenanter, Baron C. v. Rankau, ved det syenske Regiment lette Dragoner, og v. Wadskier ved det sjællandske Jægerkorps, udnævnte til virkelige Sec. Lieutenanter; ligeledes C. v. Scheel og L. M. Glückstad til Kofkadetter ved Landkadet-Kompagniet.